

بخشی ۵-۶

ابلاغ بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های ایجاد و تعطیل شعب شبکه بانکی. نمایندگی بانک‌های خارجی و مشاغل مرتبط با آنها

آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل واحدهای بانکی در داخل کشور - موضوع بند (و) ماده (۳۰) قانون پولی و بانکی کشور

تعاریف

ماده ۱- واحدهای بانکی در داخل کشور به صورت شعبه یا باجه بوده و دارای مشخصات زیر می‌باشند.

الف - شعبه واحد بانکی است که می‌تواند کلیه عملیات مجاز بانکی را انجام دهد و از لحاظ کلیه امور اعم از اداری و بانکی تابع دستورهای اداره مرکزی خواهد بود. بانک مکلف است؛ برای هر شعبه حساب جاری جداگانه نگاهداری نماید به نحوی که تراز کل هر شعبه که طبق نمونه خلاصه دفتر کل بانک تهیه می‌شود، نشان دهنده دارایی‌ها و بدهی‌های آن شعبه بوده و در عین حال ریز اقلام حساب‌های هر شعبه در هر موقع قابل ارائه باشد. دارایی‌ها و بدهی‌های شعبه باید در سرفصل‌های مربوط دفتر کل بانک منعکس شود. بانک برای هر شعبه در پایان هر سال حساب سود و زیان جداگانه‌ای تهیه می‌نماید. تعداد کارمندان یک شعبه نیابتی از سه نفر کمتر باشد.

ب - باجه بخشی از شعبه بانک در غیر محل شعبه و در همان شهر است که جهت تسهیل مراجعات و معاملات مشتریان به صورت ثابت یا سیار به وجود می‌آید. باجه می‌تواند تمام یا قسمتی از عملیات مشروحه زیر را به حساب شعبه انجام دهد:

- دریافت و پرداخت سپرده مشتریان.

- خرید و فروش اوراق قرضه صادره و تضمین شده از طرف دولت و سازمان‌های دولتی و شهرداری‌ها.

- نقل و انتقال وجوه در داخل کشور از طریق شعبه متبوعه.

- افتتاح حساب جاری.

ریز عملیات انجام شده در باجه باید حداکثر ظرف ۲۴ ساعت از زمان انجام عملیات در حساب‌های شعبه منعکس شود و تعداد کارمندان باجه حداقل دو نفر است.
شرایط:

ماده ۲- تأسیس، تغییر محل و تبدیل هر واحد بانکی با موافقت قبلی بانک مرکزی ایران و طبق مقررات مندرج در این آئین‌نامه انجام خواهد گرفت.

ماده ۳- بانک‌ها موظف هستند برنامه تأسیس واحدهای بانکی خود را برای هر سال تنظیم و قبل از شروع سال آن را برای تصویب به بانک مرکزی ایران ارسال نمایند. برنامه پیشنهاد تأسیس واحدها بایستی شامل نوع واحد، نام شهرها و دهاتی که واحدها در آن ایجاد می‌گردد، انگیزه تأسیس، نحوه نظارت بر واحدهایی که تقاضای تأسیس آنها شده، نحوه تأمین کارمندان مطلع و با تجربه برای هر واحد و هر نوع اطلاعات دیگری که به تشخیص بانک مرکزی ایران لزوم تأسیس هر واحد را توجیه می‌نماید، باشد.

ماده ۴- موافقت بانک مرکزی ایران با برنامه تأسیس واحدهای بانکی حداکثر تا پایان فروردین ماه به بانک متقاضی اعلام خواهد شد.

بانک‌ها موظف‌اند قبل از اقدام به ایجاد واحدهایی که با تأسیس آنها موافقت شده است، فرم‌های مربوط را که از طرف بانک مرکزی ایران در اختیار آنها قرار داده می‌شود، تکمیل و اعاده نمایند.

ماده ۵- بانک مرکزی ایران پس از وصول فرم‌های تکمیل شده و مدارک پیوست، مندرجات آنها را رسیدگی نموده و به هر ترتیب که مقتضی بداند، تحقیقات لازم را به عمل می‌آورد و نظر نهایی خود را حداکثر تا یک ماه پس از دریافت فرم به بانک متقاضی اعلام خواهد نمود.

ماده ۶- تعداد واحدهای هر بانک متناسب با سرمایه پرداخت شده و اندوخته‌های آن بانک خواهد بود. نسبت بین تعداد واحدهای هر بانک با سرمایه پرداخت شده و اندوخته‌های آن به وسیله بانک مرکزی ایران تعیین خواهد شد.

ماده ۷- در صورتی که، بانک متقاضی حداکثر تا پایان اسفند مساه اقدام به تأسیس واحد مربوط ننماید، اجازه صادره باطل تلقی می‌شود و بانک متقاضی می‌تواند تأسیس واحد مذکور را در برنامه سال بعد خود پیشنهاد نماید.

ماده ۸- تغییر محل هر واحد باید با کسب اجازه از بانک مرکزی ایران و تعطیل هر واحد با اطلاع قبلی بانک مرکزی ایران انجام گیرد.

ماده ۹- تبدیل باجه به شعبه، مستلزم انجام تشریفات کامل ایجاد واحد جدید می‌باشد.

ماده ۱۰- بانک‌ها مکلف‌اند؛ تأسیس، تعطیل و یا تغییر محل واحدهای خود را در یک روزنامه کثیرالانتشار محلی با قید مشخصات مجوز صادره از طرف بانک مرکزی ایران درج و همچنین در محل شعبه نیز به صورت اطلاعیه‌ای در معرض دید عامه قرار دهند. تعطیل هر واحد باید لااقل از سه ماه قبل آگهی شود.

ماده ۱۱- از تاریخ تصویب این آئین‌نامه، آئین‌نامه‌ها و دستوراتی که با مفاد این آئین‌نامه منطبق نباشد، منفی بوده و بانک‌ها موظف‌اند؛ وضع واحدهای خود را حداکثر طی دو سال با مفاد این آئین‌نامه منطبق نمایند.

آئین‌نامه ایجاد یا تعطیل شعبه یا باجه یا نمایندگی بانک‌ها در خارج از کشور

شورای پول و اعتبار در جلسه مورخ هجدهم آبان ماه ۱۳۵۵ به موجب اجازه حاصله از بند (و) ماده (۳۰) قانون پولی و بانکی کشور مصوب تیرماه ۱۳۵۱، آئین‌نامه ایجاد یک تعطیل شعبه یا باجه یا نمایندگی بانک‌ها در خارج از کشور را در (۱۵) ماده به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- تأسیس یا انحلال هر واحد بانکی (اعم از شعبه، باجه، نمایندگی و نظایر آن) در خارج از کشور طبق مقررات این آئین‌نامه انجام خواهد شد.

ماده ۲- به بانکی اجازه تأسیس واحد بانکی در خارج از کشور اعطاء می‌شود که به تشخیص بانک مرکزی ایران واجد شرایط زیر باشد.

الف - جمع سرمایه پرداخت شده و اندوخته‌های آن حداقل پنج میلیارد ریال باشد.

ب - پنج سال از تاریخ تأسیس آن گذشته باشد.